

ЗДОРНИЦА.

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 4.

ЦАРИГРАДЪ, ІУНІЙ 1868.

БРОЙ 6.

РЕВНОСТЬ.

Ревность или сърдечие ся казва когато нѣкой извршва съ всичко сърдце каквѫ да е работѣ. Безъ ревность никоя сполука нѣма. Въ кое да е художество, въ коѣ да е търговіѣ, въ коѣ да е наука никой не може да ся надѣва за успѣхъ ако нѣма ревность въ работѣ-тѣ си.

Тайна-та причина защо успѣватъ нѣкои си а други съвсѣмъ не могатъ да напредуватъ въ работѣ-тѣ си, е тя защото тѣзи иматъ ревность а онѣзи нѣматъ. Колко и да е должна и малкоприносителна една работа, чрѣзъ ревность-тѣ и сърдечие-то на оногози, който ю съдува облагородява ся и става срѣдство за добъръ приходъ, или служи като стъпала за вѣскничаніе-то къмъ нѣщо по високо.

Като видимъ въ улицѣ-тѣ едно сиромашко ваксарче (лустраджиче) да работи съ присърдце и да покаже едно честолюбие въ добро-то извршиваніе на работѣ-тѣ си, и да има една ревность не само да пріеме десетаче-то си но да удари пай свѣтъ-тѣ бойкъ който е възможно, и така да бѫде мастеръ въ занаятъ-тѣ си, казувамы, "ето едно момче което нѣма да си остане ваксаръ, но съ тѣзи ревности ще стигне до нѣкой високъ степень въ живота." Почитамы же лѣзарь-тѣ или шивачъ-тѣ, или простый-тѣ кърпачъ който има ревность, и който прилѣжава, и чрѣзъ ревность-тѣ си и прилѣжаніе-то си сполучи, да искара по добрѣ работѣ отъ други-тѣ. Казувамы за него "Ето единъ человекъ който ще напредва въ живота."

Влѣзвамы въ една печатницѣ, на примиѣръ, и виждамы тамъ нѣкои петнадесетъ или двадесетъ млади человѣци да наредятъ слова-та. Гледаме едно момче като работи. Умъ-тѣ му е въ работѣ-тѣ му. Работи съ ревность а не отъ насилиствіе. Работи както гладнѣй-тѣ человѣкъ яде, съ охотѣ. На свободно-то му врѣме, вместо да го видите въ кафене-то че играе на карти или други игри ще го видите да ся упражнява съ книги-тѣ си, да изучи добрѣ правила-та на съчиненіето, и да ся обучава въ прочитаніе-то на различни рѣкописи. Прочита внимателно каквите учебни книги има на языке-тѣ му, за да му ся снабди умъ-тѣ съ нужднитѣ понятія щото да може да върши работѣ-тѣ си както разумѣнъ человѣкъ, и не както бездушни нѣкои макини. Такъвзи единъ като го видимъ казувамы, "Ето единъ человѣкъ който ще сполучи. Той ще стане редакторъ, или притяжатель, или пакъ, чрѣзъ това упражняваніе, (което е добро училище за онѣзи които знаятъ да го цѣняватъ) той ще ся приготви за нѣкой високъ чинъ въ правителственѣ или общественѣ-тѣ службѣ." Защо пророкувамы таквѣзи една бѫдещностъ за това момче? Защото има ревность.

Така е и въ всяко отдѣленіе на общественій-гъ животъ. Кои сѫ били отлични-тѣ мѣжкіе въ исторіѣ-тѣ на свѣта? Кои сѫ били преобразуватели-тѣ, учители-тѣ, изобрѣтатели-тѣ и благодѣтели-тѣ на свѣта? Не ли онѣзи които сѫ имали ревность? Прочитайте дѣянія-та на Св. Навелъ и други-тѣ богоугодни апостоли и проповѣдници. Какво бы мо-

жли тѣ да извършатъ ако не бы имали единъ неуморимъ и неустранимъ ревность? И отъ тѣхни-тѣ врѣмена до сега никой не е можилъ нѣкоjk духовникъ ползѫ да приноси на църкви-тѣ и на свѣта като не е ималъ тѣзи ревности.

Виждамъ въ историijk-тѣ Хайнъ отъ Гетингенъ, сынъ на единъ сиромахъ тъкачъ да стане между първи-ты филологии, Аркрайтъ, единъ билбериинъ да изпамѣри славниjk-тѣ макиij за преденіе, Шейкспиръ, сынъ на иѣсопродавца да стане Шейкспиръ славниjk-тѣ стихотворецъ за цѣлъ свѣтъ, Хантеръ дръводѣлецъ-тѣ да стане между първи-тѣ анатомисти, и други много примѣри. Какъ сполучихѫ тѣ? чрѣзъ ревностъ.

Що си научилъ отъ това, читателю? Бывай ревностенъ. Сиромахъ ли си? Избирай нѣкоjk работѣ. Не срамувай ся отъ работѣ-тѣ че била должна. Стига да не е грѣшила и поврѣдителна, но да е полезна. Тогази съ ревностъ послѣдувай работѣ-тѣ си, и "каквото ражка-тата имѣра да прави, направи го състъ силъ".

Това като е добре съвѣтъ за тѣлесни-тѣ заниманія още по добре е за душевни-тѣ. Да исповѣдашъ единъ вѣръ само отъ обычай не ти ползува но ти поврѣждъ защото ти приучва на лицемѣrie-то и така утѣшава чувствителност-тѣ на съвѣтъ-тѣ ти, и безъ съвѣтъ ще си като корабъ безъ кормило-то. Увѣри ся за истинjk-тѣ и разсѫждай по съвѣтъ-тѣ си. Вѣрвашъ ли че имашъ безсмъртий душъ, че има судъ Божиj? че има за тебе или вѣченъ животъ или вѣчна смърть? Вѣрвашъ ли въ Евангелие-то, въ Спасителя Христа? Не дѣй ми казва че това си познавалъ отъ много врѣме. Вѣрвашъ ли това? Бывай ревностенъ и показвай съ дѣла-та си че така вѣрвашъ. Спасеніе-то на безсмъртиj-тѣ ти душъ не е нѣкоjk дѣтинска игра, не е нѣкоj маловажна работа. Ревностенъ бѫди. Избирай пѣтъ-тѣ си състъ страхъ Божиj; увѣри си че пѣтъ-тѣ е правъ и богоугоденъ, та послѣдувай съ ревностъ. Свѣтъ-тѣ нека ти выка фанатикъ; на това ты не гледай. Бывай ревностенъ и "зко е Богъ отъ къмъ тебе, кой може да бѫде противъ тебе?"

Знай дѣла-та ти че не си нито студентъ ни топъ; дано да бѫше ты студентъ или топъ. Откровение гл. 3; 15.

МЛАДЫЙ-ТЪ ЧЕЛОВѢКЪ.

(Продълженіе отъ брой 5-й.)

За основаніе-то на характерѣ-тѣ.

Всички-ты списателіе силно говорять че рѣшителностъ е една не обходима частъ на характеръ-тѣ; и право говорять защото безъ неї никой не може да каже че той има добъръ характеръ. Нѣ всички-ти списатели не изясняватъ добрѣ що ще каже рѣшителностъ на характеръ-тѣ. Рѣшителностъ е само една рѣчъ, а една рѣчъ никога не може да изражи едно понятие което е толкъо сложно колко-то понятие-то което имамъ въ ума си когато говоримъ че единъ характеръ е рѣшителенъ. За да е нѣкой рѣшителенъ той трѣбва да може да обръща ума си връхъ кой да е прѣдмѣтъ, да може тихо и безпристрастно да разглѣдва доказателства-та и на дѣвѣ-тѣ страни на прѣдмѣта, да може разумно да раслождава за тѣзи доказателства,— и тогава, когато веке е стигнало до рѣшеніе-то, той трѣбва да има силъ изведеніjъ да прѣдстави прѣдъ себе си всички-ты доказателства, споридъ които рѣшеніе-то е станжало, щото никое съпротивление или сила да не може да расклати рѣшеніе-то му. Има дѣвѣ нѣща които твърдѣ често кръво ся пріимжъ за рѣшителностъ на характеръ. Едно-то е упорство; т. е. когато единъ човѣкъ ще дойде на едно рѣшеніе, и тогава упорно ще го държи ако и да можжъ да ся даджъ силни доказателства противъ него, и ако и да има нова свѣтлина да осияе прѣдмѣта. Друго-то е стрымителностъ; т. е. когато единъ човѣкъ ще ся впуша въ единъ работѣ безъ да мысли за положителни-ты и отрицателни-ты доказателства.

Знай съмъ много хора които бѣха така измамени, и когато тѣ ся хвалиха за рѣшителност-тѣ па характеръ-тѣ си, други човѣци вѣроятно видяхъ самъ онова което бѣше смѣшило и за ожалваніе. Нѣ азъ сега говорѣзъ за онова рѣшеніе на характеръ-тѣ което може да трая едно тинко разглѣдуваніе и тогава да ся удобрява отъ съвѣтъ-тѣ— за онова рѣшеніе което безпристрастни умове ще удобряватъ когато тѣ разбиратъ обстоятелства-та.

Едно рѣшеніе не трѣбва да ся направи изведеніjъ, това ще да е стрымителностъ.

Раскаждайте нѣколко врѣмѧ за обстоятельства-та на прѣдмѣта, тогава оставѣте работѣ-тѣ за малко врѣмѧ, да ли ще бѫде полѣзно, и така нѣма да разказувате за рѣшеніе-то си.

Единъ благороденъ человѣкъ, който имаше достоенъ характеръ и чудна способность за обширны планове, едно врѣмѧ ми каза че когато имаше да рѣши за нѣкој важни работѣ той ся оттегляше на самъ, и прѣво глѣдяше на всички-ты сѫществующы и възможни обстоятельства и на една-тѣ странѣ и на друга-тѣ странѣ.

Тогава той оставаше работѣ-тѣ, за малко врѣмѧ за да види дали нещѣхъ да му дойдатъ нѣкои новы мысли, или дали нѣкоя нова свѣтлина не ще да възсиле, и сetenѣ рѣшиваше спорядъ както доказателства-та бѣхъ посилни или на единъ-тѣ или на друга-тѣ странѣ. Той рѣдко разказуваше за едно рѣшеніе.

Когато едно рѣшеніе единъ здраво е станжало, то трѣбва да ся извѣриши. Отъ врѣмѧ-то когато дѣте-то кара обрачтѣ си, или тегли малки-ты си кола, или трѣкала топки-ты си,— до денъ-тѣ на смърть-тѣ си, той все трѣбва да правы важни рѣшенія. Ако той ще казува че не ще да земе отговорностѣ-тѣ да прави рѣшенія-та, пакъ въ това той ще земе отговорностъ па отричаніе-то. Всяко рѣшеніе трѣбва да ся направи спорядъ праведны правила и тогава человѣкъ ще може да осѣща че той е удобренъ и подпрѣнъ отъ Всемогѫшій.

Никой не може да не почита поведение-то на Лордъ Мансфилдъ, единъ Английскій сѫдія, когато въ врѣмѧ-то на единъ сѫдъ, и вѣстници-ти и гланъ-ти и цѣлый народъ тѣрсяхъ да го заплашватъ съ проکълняванія и устрашаванія, и даже и казахъ че щѣли да го убиятъ. Думы-ты му сѫ славни и достойни да ся учатъ отъ всякой младѣжъ въ свѣта.

«Но тута да ся запрѣж. Прилично е да забѣлѣжѣ за разны-ты заплашванія които правятъ.

Голѣмый гланъ който обыкала сѫдилище-то безъ да може да чюя сѫдѣбѣ-тѣ—и разны-ты събрания и смушенія които сѫ становѣли въ други мѣста, безмѣрно сѫ укорили и общы правдини и правителство-то.

Пакъ заплашителъ слова сѫ обнаро-

дватъ, въ които ужъ пародъ-тѣ опрѣдѣлява чи кое рѣшеніе, и кое осужденіе трѣбва да дадемъ. Тѣ пы заплашватъ съ опасность-тѣ и смушенія-та които ще ставатъ помѣжду народа ако пы не склонимъ на мнѣніе-то имъ. Освѣнь това тѣ писуватъ заплашителни писма, и даже ги печатать въ вѣстници, и нѣкои сѫ бывати прѣставени тука при сѫдилище-то.

Но списателѣ-ты сбѣркатъ ако мыслить така да мя заплашватъ. Длѣжности-ты си азъ щѣ испълня защото нѣмамъ отъ що да ся боїж.

Вѣстници обнародватъ лѣжливи статии относителни на мене, и лѣжливо говорять за мои-ты мнѣнія, и вѣрвамъ че мнѣніе-то което человѣцы-ты до сега сѫ знали, и общо-то поведеніе на животами ще мя защищавать отъ всички-ты имъ врѣдителни стрѣлы. Ако прѣзъ царуваніе-то на нашій царь азъ нѣкогашъ съмъ подържалъ управление-то му, или съмъ помагалъ въ мѣрки-ты му, това съмъ сторилъ безъ надежда за друга награда освѣніе съзнаніе-то че осѣщахъ че дѣлатата ми бѣхъ правы; и пакъ, ако нѣкогашъ съмъ ся противилъ на нѣкои мѣрки на правителство-то, това съмъ сторилъ понеже мыслихъ че мѣрки-ты бѣхъ кривы, а не че бѣхъ воденъ отъ мнѣніе-то на нѣкои партії, или че ся надѣяхъ за нѣкои лични полѣж. Почитамъ и царя и народа, и спорядъ мое-то мнѣніе, много нѣща които ся сполучватъ чрѣзъ тѣхното пріятелство не сѫ достойни да ся тѣрсятъ.

Искамъ честь прѣдъ народа ; не онайчъ честь която са дира, а онаїжъ коижъ-то съдува почетни дѣла. Тая честь рано или късно всякога ще ся даде на ония които тѣрсятъ добръ цѣль чрѣзъ добры срѣдства.

И въ той сѫдъ ище направиже онова което съвѣсть-та ми говори че е криво, ако и да може да получи хвалѣ-тѣ на хиляди человѣцы и на всички-ты вѣстници които ся печатать въ нашій народъ. А на противъ не щѣ да отбѣгамъ да направиже онова което мыслѣ че е право ако и да мя укорява цѣлый свѣтъ и да говори всякакви злы думы за мене. Съ единъ почетенъ человѣкъ въ старо врѣмѧ, който бѣше въ подобни съ тѣзы обстоятельства, и азъ може да кажѫ че «всѧкога съмъ ималъ това мнѣніе, че укоре-

ніе, което ся придобыва чръз добро поведение, не е укореніе, нѣ слава, (Ego, hoc animo semper sui, ut invidiam, virtute partam, gloriam non invidiam, putarem).

Нека сега да ся разбира че такви укоренія, заплашванія и пр. не ще да имѣтъ вліяніе нито връху единъ человѣкъ който е воставенъ въ това сѫдилище; и че, ако и да имѣтъ иѣкое вліяніе, то ще че да е противно на желаніе-то на онѣзи които гы употребляватъ, попеженіе щѣхъмъ да стоимъ срѣдъ такви укоренія и така по строго щѣхъмъ да сѫдимъ. Но надѣжъ ся, и съмъ увѣренъ че имамъ силѣ щото да не уклонѣ нито на единъ-тѣ, нито на другъ-тѣ странѣ. Никои лѣжи нито заплашваніе, пицо което е стапало или което може да става не ще тегли колко-то едно перо, щото да не давамъ на обвиненій-тѣ въ таї сѫдѣбѣ, всичкѣ-тѣ силѣ или помошь коико той може праведно да придобие чрѣзъ кой да е законъ, или правдинѣ, или обстоятелство, сѫщо както кой да е другъ паклѣветъ щѣше да изиска въ подобни обстоятелства.

Нѣ заплашватъ ии не само съ укоренія, — говорятъ даже и за лично-тѣ ии повѣдѣ. Това не вѣрвамъ. Най лоши-ти человѣци, въ най лоши-ты времена на наше-то отечество не сѫ употребили такви срѣдства. Срѣдце-то ми е спокоено, пай послѣдно-то нѣщо което може да става на кой да е человѣкъ не ще да стане поскоро отъ колко-то е добро за него, ако той ще умрѣ за да поддържи зяконы-ты и свободѣ-тѣ на отечество-то си — защото безъ правителствени зяконы не можатъ человѣци да имѣтъ истинѣ свободѣ.

Вмѣстѣ съмъ тѣзы драгоцѣнны думы за да ви покажѣ що искамъ да кажѫ сърѣчъ-тѣ “истинѣ рѣшителностъ на характеръ”.

Такава рѣшителностъ ще ви помога въ всичкы-ты обстоятелства на вашъ животъ. Въ кои да сѫ обстоятелства, и въ какво да е положеніе, умъ тѣ все трѣбва да е разсѫдителенъ, и срѣдце-то да е дѣятелно.

Познавамъ единъ ловецъ, който едно врѣмѧ когато той бѣше въ пустинѣ-тѣ далѣчъ отъ иѣкои кѫща, чу, три пѫти, бѣрзо-то грѣмуваніе на единъ пушкѣ, което е бѣлѣгъ на ловцы-ты когато сѫ въ иѣкои опасностъ. Извелижъ той трѣгнѣ въ

варкѣ-тѣ си, за да тѣрси ловецъ-тѣ който пушкаше. Слѣдъ малко врѣмѧ грѣмуваніе-то ся повторя и той силно и усърдно грѣбаше. За два или три часа той плува отъ едно езеро до друго и тогава видѣ малко дымъ между дръвета-та при водѣ-тѣ. Като стигнѣ да брѣга той чу едно слабо вѣздышаніе и скоро, при единъ малкѣ могилѣ, намѣри единъ человѣкъ който бѣ прѣсѣклъ голѣмѣ-тѣ arteriѣ на крака си съ брадвѣ, и отъ кръвотеченіе-то, бѣше близу до смърть. Безъ да ся забави, той, изведнѣжъ, съсъ зѣбы-ты си, извади коржѣ-тѣ на черный бѣзъ — въ уста-та си направи единъ лацъ съ коико той завѣрза ранѣ-тѣ и запрѣ кръвь-тѣ; тогава той вдигнѣ человѣка на рамо-то си, тури го въ варкѣ-тѣ си, го занесе отъ пустинѣ-тѣ у дома му и така го избави отъ смърть.

И това бѣше рѣшителностъ на характеръ — ако и да нѣмаше нужда за дѣрзость да ся противи на заплашванія-та на свирѣпы человѣци.

Множество младежи погибватъ защото пѣматъ рѣшеніе да отговорятъ не щѣ. Тѣ срѣщатъ иѣкои пріятели които гы поканиятъ да идѫтъ на миханѣ-тѣ или на иѣкое лошо място.

Тѣ знаѣтъ че трѣбва да не склонятъ, — тѣ добрѣ осѣщатъ че родителіе-ты имѣ не искатъ тѣ да идѫтъ на такви мяста, — тѣ добрѣ познаватъ че онii които гы поканватъ сѫ подолни отъ тѣхъ въ нравственый си характеръ, и пакъ пѣматъ дѣрзость да отговорятъ не щѣ. Когато единѣ сѫ склонили, вторыи пѫти по лесно склоняватъ, и тогава и тѣ ся задължаватъ да поканиятъ поканителіе-ты си. Това е начало-то на онii пѫти които води на піянство — на раскошность и на всякакви развращенія, и така до погубленіе-то — до съвѣршено-то погубленіе и за тойзи свѣтъ и за онизи.

— Вѣстница-тѣ пишатъ за едно много страшно избухваніе отъ барутъ, което прѣди малко ся случило въ Китай въ градѣ-тѣ Вучунгъ, срѣдъ Банкау. Едно джепане дѣто бѣль събрали много барутъ за войскѣ-тѣ, ся е запалило, тася е пърсижъ онизи баругъ толкозъ силно, що то грѣмѣ-тѣ ся чулъ въ Кынкау, 120 миль, (сир. 40 часа) далѣчъ. Убити-тѣ и раляни-тѣ били до 5,000.

САНСКРИТСКИЙ ЯЗЫКЪ.

Санскритский е книжевный-тъ языкъ на Индії и отъ 2000 години на самъ е былъ както ся казва мъртвътъ языкъ, т. е. единъ писменъ по не говоримъ языкъ.

Рѣчъ-та Санскрита значи *сѣвърен* или *работен*, за това языктъ на учены-тѣ ся казва Санскритский, а различны-тѣ прости нарѣчия ся казватъ Пракритский отъ рѣчъ-тѣ *пракрит*, естественъ или не-работенъ. Тойзи искусенъ и много обработенъ древенъ языкъ, споредъ критически-тѣ издиранія на народописатели-тѣ, изнайна прѣдъ былъ въведенъ въ Индії отъ Сѣверозападъ чрѣзъ нѣкои племена които принадлежали на Арийски-тѣ клонъ на Индоевропейски-тѣ народы. Слѣдователно всички-тѣ Европейски языци имать съ него сродство, и намѣрватъ въ него едно сильно доказателство за първобитно-то имъ единство.

Нѣма повече отъ 75 години отъ какъ захванахъ учени-тѣ Европейци да испытатъ тойзи языкъ. Сѣръ Вилямъ Джонъ, и Вилсонъ отъ Англичанъ-тѣ, братя-та Шлегели и знаменитый-тѣ филологъ Бопъ отъ Нѣмцы-тѣ, Французинъ-тѣ Шези, и отъ новы-тѣ врѣмена Професоръ Хуитни въ Америкѣ, сѫ были списатели-тѣ, които пай много сѫ спомагали да привличатъ къмъ него вниманіе-то на учены-тѣ свѣтъ и да улѣсняватъ изучваніе-то му.

Трудове-тѣ на тѣзи филолози сѫ дали новъ поводъ на языкоученіе-то, защото ся намѣрва че нѣкои языци, които много различаватъ въ сегашни-тѣ си нарѣчия, иматъ много общы и корени думы, упазени въ древній-тѣ Санскритский, и слѣдователно ако и да ся видѣтъ толко зи отдалечени едни отъ други, пакъ едно врѣме трѣба да сѫ имали едно общо происхожденіе. Заради онѣзи отъ читатели-ти, които може да любопытствуваатъ въ сравненіе-то на свой-тѣ языкъ съ Санскритски-тѣ, ще изложимъ тута нѣкои забѣлѣжванія отъ Санскритск-тѣ грамматикъ.

Сѫществителни-тѣ имена иматъ три рода: маж. жен. и срѣд.; три числа: еди-ствено, двойственно и множественно, и осмь падежи. Числителни-тѣ сѫ: 1, *ека*; 2, *два*; 3, *три*; 4, *чатур*; 5, *пана*; 6, *шаш*; 7, *септа*; 8, *аша*; 9, *нава*; 10, *даса*; 11, *екадаса*; 20, *вансати*; 30, *трипсат*; 40, *четварисат*; 50, *панчасат*;

60, *шачи*; 70, *сантати*; 80, *асити*; 90, *навати*; 100, *сата*.

Глаголъ-тѣ има два залога, дѣятеленъ и страдателенъ. Има и десетъ разни спрѣженія.

Избирали и нѣколко думы за сравненіе съ Бѣлгарс. или Славянс.; сир. Санскрит. *ко, ка* Бѣлг. *кой* *коя*, *сва*, *свой*, *званг*, *звонж*, *уба*, сл. обѣ, *мритю*, см. рѣть, *врика*, *вѣлкъ*, *сушка*, *сухъ*, *асти*, *есть*, *уда*, *вода*, *махат*, *мощь*, *свасура*, *сватъ*, *накхас*, *некта*, *нактан*, *ноща*, *живсв*, *животъ*, *турна*, *пъленъ*, *хрид*, *сърдце* (?) *хима*, *зима*, *грабъ*, *грабіж*, *дума*, *дымъ* (думанъ), *дакшина*, *десница*, *фена*, *пѣна*, *агни*, *огнь*, *тріна*, *трънъ* (отъ тарна трѣва), *двар*, сл. *дверъ*, *муши*, *мишъ*, *мишка* отъ корень-тѣ *муша*, *крадамъ*.

Намѣрватъ ся още и много други думы които сѫ доста любопытни за испытатели-тѣ на Бѣлгарск-тѣ грамматикъ.

ЗАРАДИ ХЛѢБЪ-ТЪ.

Кога и дѣ ся въведе мѣсеніе-то на хлѣбъ-тѣ и кой е измыслитель-тѣ му знаеніе-то е много ограничено. Въ книж-тѣ на Бытіе-то гл. 3; 19, намѣрвамъ първото историческо въспоминаніе за хлѣбъ-тѣ, което показва че употребленіе-то му е много ветхо.

Китаици-тѣ отдаватъ внесеніе-то въ Китай на мѣсеніе-то на хлѣбъ-тѣ на нѣкого си отъ мудры-тѣ имъ називаемъ Сіуг-Нунгъ, който живѣлъ около 1,998 год. прѣди Христа.

Египтяни-тѣ припознавахъ богиня-тѣ Иса за изобрѣтателка на сѣяніе-то на жито-то и на мѣсеніе-то на хлѣбъ-тѣ.

Древни-тѣ Гръци отдавахъ измысленіе-то на мѣсеніе-то на хлѣбъ-тѣ на богиня-тѣ Цересъ и на пейнитъ отхраненикъ Триптолема (малъкъ богъ).

Първи-тѣ жители на Италиј грухахъ жито-то (както сега диви-тѣ въ Америкѣ грухатъ кукурузъ-тѣ) и го варѣхъ таго ядѣхъ като булгуръ.

Въ страны-тѣ, дѣто не знаѣтъ още хлѣбомѣсеніе человѣци-тѣ ся хранятъ както и прѣди измысленіе-то му, съ оризъ, съ кореніе отъ разни садове, съ овоція отъ дръвя-та, и съ месо отъ животни и рыбѣ. Жители-тѣ на Индії и на други страны на Азії и Африкѣ хранятъ ся още и сега съ варенъ оризъ.

Жители-тѣ на Южна Америкѣ ся хра-

нѧть съ единъ видъ брашновидны кореніе които счукуватъ или мелѣхтъ и като го смѣсять съ водж ядѣть го сурово, или варено или и печено въ пещь или въ жаравкѣ.

Ескими тѣ които живѣхтъ въ поледеніи-тѣ поясы, хранятъ ся най много отъ тѣстинѣ-тѣ на морски фокы които живѣхтъ на голѣмы стада въ сѣверны-тѣ морета, и отъ месо-то на птицы които ся събирать въ онѣзи страны лѣтно врѣме.

ТОВА ЕЩО ИСКАМЪ.

Единъ идолопоклонникъ въ Вѣсточиѣ Индійѣ много врѣме быль неспокоенъ заради душевно-то си спасеніе. Усѣщалъ ся че быль грѣшенъ и че тѣзи грѣхове които той бѣ сторилъ, ако не бы да му ся простятъ, ще го осаждать вѣчно — Мѣчилъ ся да испѣнива всичкы-тѣ наредбы на тамошни-тѣ язычески храмове купувалъ идолы голѣмы за въ кѣщѣ-тѣ да ся поставятъ, и малки идолчета да поси въ пазухѣ-тѣ си и да окачи на шїжѣ-тѣ за упазваніе отъ душевна поврѣдѣ; той приносилъ скажоцѣнны жъртвы, горилъ темянѣ и другы иѣща прѣдъ идолы-тѣ въ храмъ-тѣ както е обычай тамъ, но все было на праздно; защо-то душевно иѣкое спокойствіе не можилъ да намѣри.

Огишелъ при жрецы-тѣ и при иѣколко отъ най славни-тѣ имъ учители и святци да ся научи какъ бы можилъ да намѣри умилостивеніе за грѣхове-тѣ си, и да му ся отмахне това беспокойствіе което той имаше въ дѣшѣ-тѣ си. Тѣ го съвѣтували да обезсилива и да побѣждава грѣхъ-тѣ чрѣзъ мѫченіе-то на тѣло-то си, и по тойзи съвѣтъ той забилъ въ цървулы-тѣ си голѣмы гвоздеи, които на всяка стѣпка бодѣли нозѣ-тѣ му. На тѣзи мѣчительни гвоздеи той ст҃жалъ та свѣршилъ едно поклонническо пѣтуваніе около 480 миля (около 160 часа). Но душа-та му ся е мѣчила още повече отъ тѣло-то.

Единъ день въ пѣтуваніе-то си, по-спрѣль ся та сѣдналъ подъ едно пространно дѣрво въ сѣнкѣ-тѣ дѣто были събрани иѣколко человѣци да слушатъ евангелскѣ проповѣдь. Единъ миссіонеринъ дошелъ и казалъ слово отъ думы-тѣ въ Първо Послание Іоанново, гл. 1. и ст. 7. “Крѣвь-та на Сына му Іисуса Христа очистиши отъ всякой грѣхъ.”

Като говорилъ проповѣдникъ-тѣ и ясно

изложилъ евангелскій-тѣ пѣть къмъ прощеніе и спасеніе чрѣзъ вѣрж въ Господа Іисуса Христа, горкый-тѣ идолопоклонникъ и самомѣчитель слушалъ съ голѣмо вниманіе. Духъ Божій впечатилъ истинж-тѣ въ сърдце-то му и далъ му силѣ да приеме съсъ живѣ вѣрж Іисуса Христа за Спасителя, и най сеитѣ той ся исправилъ, та отхвѣрилъ мѣчителскы-тѣ си цървулы, и извикалъ, “Това е що искали азъ, прощеніе и очищеніе отъ грѣхъ.”

Отъ тойзи часъ той станаѣль Христіянинъ и до день-тѣ на смирѣ-тѣ си былъ единъ вѣренъ свидѣтель за изцѣлителѣ-тѣ и очистителѣ-тѣ силѣ на крѣвь-тѣ Христовѣ.

Читателю, беспокоешъ ли си и смущенъ въ ума? Опытай спокойствіе-то което ся намѣрва въ Христа. Тѣрсишь ли душевенъ миръ, миръ-тѣ Божій които прѣвѣсхожда разумъ? Само въ Христа ся намѣрва. Усѣщашь ли че си грѣшенъ? Ето крѣвь-та Іисусова очистя отъ всякой грѣхъ.

ЩО МОЖЕ ДА НАПРАВИ ЕДНО МАЛКО ДѢТЕ.

По разны страни на свѣтѣ-тѣ има поставлены прѣди много врѣме дружества на вѣздѣржаніе; намѣреніе-то на тѣзи дружества е да отвращатъ хора-та отъ употребленіе-то на опивательни-тѣ питія и така да ги избавятъ отъ поврѣдни-тѣ слѣдствія на пиянство-то. Тѣзи дружества си имагъ наредбы; едно отъ първи-тѣ имъ условія е обѣщаніе-то, което трѣбва да даде всякой които иска да стане членъ на тѣзи дружества, че нещо да вкуси никогы никакъ видъ отъ опивателно питіе, освѣпъ като за цѣркв. Тѣзи дружества си иматъ събрани, въ които ся произглашаватъ много слова и ставатъ много прѣглѣжданія за вѣздѣржаніе-то и противъ не вѣздѣржаніе-то, и мнозина много пѣти, вدادени на пиянство-то убѣдихъ ся да ся оставятъ отъ питіе-то като стидятъ въ тѣзи събрани. Въ едно такова събрание случило ся да ся намѣри едно дѣте, на което баща му былъ вدادенъ на піеніе, и като ся вѣрнало у дома си, и баща му ся научилъ дѣ е было, попыталъ го: “А що ся ползова ты отъ онова многословіе?” “Научихъ ся, отговорило съсъ смиреному-дрѣ дѣте-то, — че не трѣбва да вкуси никогы опивателно питіе; защото които ся вдава на питія губи, 1) Пари-тѣ си 2)

Врѣме-то си, 3) Характеръ-тѣ си, 4) Здравіе-то си, 5) Независимость-тѣ си, 6) Достолѣпіе-то, си 7) Чувствованія-та си, 8) Самовластіе-то си, 9) Почесть-тѣ на домородіе-то си, 10) Спокойствіе-то на домородіе-то си, 11) Благополучіе-то на супруж-тѣ и на челядь-тѣ си, 12) Божественность-тѣ на дѣца-та си, 13) Честь-тѣ въ отечество-то си отъ съотечественници-тѣ си, 14) Животъ-тѣ си, 15) Душа-тѣ си!

Споредъ достовѣрны смѣтки, — слѣдало да говори дѣте-то, педесетъ хыляды хора всяка годинаж слизатъ безъ врѣме въ гробъ-тѣ отъ піянство-то. Колко е страшно нѣщо піянство-то! Въ прости-тѣ и неискусны-тѣ тѣзи разглѣжданія на дѣте-то баща-та останжъ безгласенъ; а поведеніе-то му слѣдъ това показало че малкій-тѣ му онзи сынъ станаъ избавителъ не само неговъ, но и на всичко-то му домородіе. Любезни читатели, вардѣте ся отъ піянство.

ДЕЧКО ВОДЕНИЧАРЬ-ТѢ.

Воденичаръ-тѣ Дечко бѣ много сребролюбивъ, много обычаше пары, и много почиташе онѣзи които иматъ пары. Когато чу той че говоряха за нѣкого си богатъ человѣка, той казуваше, “Много е добъръ; азъ го познавамъ добрѣ; прѣятель ми е отъ много врѣме.” Но ако бѣ за нѣкой сиромахъ человѣкъ да говорятъ, Дечко не го познаваше никакъ,

Дечко съсъ всичко-то си сребролюбіе самъ си бѣ сиромахъ. Поминъкъ-тѣ му бѣше само съ единъ простѣ воденицѣ. Приходѣ-тѣ му бѣ малкъ, но постоянѣ. Додѣ работаше воденица-та, Дечко все си изваждаше хлѣбъ-тѣ, и пакъ толкози му бѣше икономія-та щото бѣ и артърдисаль нѣколко гроша които той прѣглеждаше и прѣчиташе съ голѣмо удоволствіе. Но Дечко не бѣше задоволенъ. Малко-то което бѣ придобилъ, даде му желаніе за да има още повече. Той искаше и богатъ да стане. Единъ день като мыслѣше тѣй, научи ся за единъ селянинъ който слѣдъ като бѣ сънувалъ три нощи наредъ, намѣрилъ едно гѣрне съсъ жылтици заровено въ земї-тѣ.

Това извѣстіе пробода като съ ножъ сърдце-то на горкый-тѣ Дечко. “Ето ми” рекъ той, “трудѣхъ ся, потѣхъ ся отъ заражъ до вечеръ и какво печалѣхъ? А той-

зи селянинъ нѣмалъ работѣ, и легнѣлъ да спи, и само съ единъ сънъ спечалилъ съ хыляди. Ахъ! да можехъ и азъ единъ такъви сънъ да видѣхъ! Колко ще ми бѫде сладко да ископаѣхъ азъ таквъзъ едно гѣрне! да го извадѣхъ скритомъ и у дома да го занесѫ, безъ да мя види нито жена ми! И послѣ до лакти да бѣркамъ въ жылтици, Ахъ! каквѣ радостъ”!

Таквици мысли обеспокоявахъ воденичаръ-тѣ. Той отпусна прѣдишно-то си прилѣжаніе и нѣмаше присърдце вече за таквици дребни печалби. Мущері-тѣ зѣхъ да не дохождатъ вече, Всякой день Дечко мысляше за иманіе-то, и всяка поощь си лѣгаше съ мысъль дано да сънува. Най сetenѣ многожелаемый-тѣ сънъ му дойде. Той видѣ въ сънѣ-тѣ че подъ основѣ-тѣ на неговѣ-тѣ воденицѣ, имаше едно гѣрне пълно съсъ злато и съ елмазы, дѣлбоко заровено въ земї-тѣ и покрыто съ единъ камъкъ.

Дечко не каза никому тойзи сънѣ, за да му ся повтори още два пѣти и така, споредъ както казватъ съновници-тѣ, да може да ся увѣри че ще ся сбѫде. И въ това не ся излъга защото сънѣ-тѣ му станѣ и втори и третій пѣть, и всякой пѣть гѣрне-то бѣ сѫщо-то и стояше тамъ на сѫщо-то място.

Нѣмаше той сумнѣніе вече, и тѣй стани рано та зѣ мотыкъ въ рѣкѣ и отиде тамъ на воденицѣ-тѣ самичкъ и зѣ да подкопава подъ онѣзи странѣ на стѣнѣ-тѣ коѧто той бѣ видѣлъ въ сънуваніе-то си. Първый-тѣ знакъ на сполукѣ-тѣ бѣ единъ черепъ, и като го видѣ насырди ся още по дѣлбоко да копае. Подиръ малко изровилъ единъ керамидъ цѣлъ и като новѣ. Най сetenѣ слѣдъ много трудове стигнѣлъ до единъ широкъ и плоскавъ камъкъ, но толкози голѣмъ щото, той самъ си не можеше да го помѣсти.

“Ето го, сполучихъ, рекълъ Дечко въ себе си, подъ тойзи камъкъ има място за голѣмо гѣрне, но трѣбва сега да отидѣ у дома, и да искажѣ работѣ-тѣ на же-нѣ-тѣ, та да дойде и тя да ми помогне да обѣрна камъкъ-тѣ.” Отиде и извѣсти на женѣ си за голѣмѣ-тѣ честъ която бѣше имъ стана. Разумѣва ся че же-на-та много ся възрадувала, и пригърѣла мѣжъ-тѣ си, и скочила като луда отъ радостъ.

Но нестърпѣніе-то имъ бѣ още по го-

лѣмо да знаѣтъ точно колко сѫ жъти-
цы-тѣ въ гърне-то. Бѣрзешкомъ отиохж
на мѣсто-то и не намѣрихж желаемо-то
иманіе но намѣрихж срупенж и разиспанж
воденицж-тѣ, която имъ бѣше едничка-
та подпорка и срѣдство за прѣпитаваше-
то имъ !

РАЗНЫ ПРѢДМЕТИ.

— Гласъ Божіи. Богъ говори на чело-
вѣка чрѣзъ безбройни-тѣ свои създанія.
Неговъ-тѣ законъ, негова-та мѣдростъ и
негова-та благость сѫ написани на небес-
пій-тѣ сводъ. Гласть-тѣ му е въ пла-
нины-тѣ и въ долини-тѣ на землѣ-тѣ;
въ вѣчный-тѣ снѣгъ на планински-тѣ
върхове и въ вѣчнѣ-тѣ зеленинѣ на троп-
ически-тѣ долины. Кѣдѣто и да ся о-
бращамы тамъ слушамы Божій-тѣ гласъ
и виждамы своерѣчно-то му писмо.

— Въ едно испитаніе на недѣлно-то
учище въ единъ градъ въ Америкѣ,
прѣди малко, раздавали ся награды на
онѣзы ученици които бѣхж научили изъ
устъ 5,000 и повече стихове отъ Свято-
то Писаніе. Награди-тѣ станали 37. Пър-
вата награда была дадена на едно мом-
че което изучило до 11,000 Стиха. Вто-
рж-тѣ наградж зѣло едно момче което
изучило 9,000 стиха.

— Покръстени Евреи. Единъ Еврей-
ски Вѣстникъ дава тѣзи подробности за
число-то на Евреи-тѣ които сѫ пріяли
Христіянскж-тѣ вѣрж.—

Въ Лондонъ има до 2,000; въ Бер-
линъ има до 4,000; общо въ Европѣ има
до 20.000. Въ Англійскж-тѣ Церквѣ има
до стотина които сѫ встѣшили въ свя-
щенический чинъ, и въ Берлинскій-тѣ
Университетъ отъ профессоры-тѣ 28 сѫ
отъ Еврейскій родъ които сѫ пріели
Христіянство-то.

— Асторова-та Библіотека въ Ню-Йоркѣ
съдѣржава 135,000 книги, отъ които 4,
000 сѫ приложили прѣзъ минулѣ-
годинж.

— Въ Ню-Йоркѣ има до 500 жены и
момы които работятъ въ печатници-тѣ
като словослагателки.

— Каѣватъ че фортепіяно-то е изна-
мѣreno на 1819 отъ нѣкой си Вартоломея
Христофоло, въ Флоренціѣ въ Италіѣ, въ
лѣто 1810.

СТИХОТВОРЕНИЕ.

БРАТСКО СЪГЛАСІЕ.

Его колко е добро и колко угодно,
Да живѣштъ братія въ единомъсліе!
Пс. 133; 1.

1.

Ето колко сѫ блажени
Сынове-тѣ на мирѣ-тѣ !

Съсъ сърдца съединены
Ходятъ дружно въ единъ путь.

2.

Тѣхни-тѣ сърдца едини сѫ,
И надѣжда-та една;
Всякий братски прилѣжава
Другыго да ползува.

3.

Кога всякий братъ за брата
Ся старае искренно,
Не оставатъ безъ заплатж
По избралии отъ злато.

4.

Тѣй кога на Аарона
Свято миро ся излѣ,
Скоро ся домъ-тѣ испѣлни
Отъ благоуханіе.

5.

Тѣй на хѣлми-тѣ небесны
Все е пълно съ блескъ Христовъ
Съ радость, тѣржество и пѣсни;
И въздухъ-тѣ е любовь.

ПЫТАНИЯ ОТЪ СВ. ПИСАНИЕ.

- 66 Кои пѣяли кога были затворени въ тѣмницѣ ?
- 67 Кое обѣщаніе Христово ся испѣлни
когато Св. Павелъ ся избави отъ ухапи-
яне-то на змѣй-тѣ ?
- 68 Кои бѣ онзи, който безъ малко щѣль
да загуби животъ-тѣ си като е по-
кусилъ малко медь ?
- 69 Кои ласкателъ дворецъ три пъти
си е уловилъ въ свої-тѣ си примѣкъ ?
- 70 Кои градъ ся е избавилъ чрѣзъ мѣд-
рый-тѣ съвѣтъ на единъ женѣ ?
- 71 Кои бѣ онзи баша, който чрѣзъ bla-
годѣтелство-то си къмъ единъ за-
прещъ въ затворъ-тѣ придобилъ едно
голѣмо добро за свої-тѣ си челядъ ?

Притежатель на вѣстника и на печатници-тѣ
А. Минасіанъ, у Джамлѣ-ханъ.